

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра української літератури

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філологічного факультету

проф. Борис БУНЧУК

«12» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

“Історія української літератури (давня)”

обов’язкова

Освітньо-професійна програма “Українська мова та література”

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти перший бакалаврський

філологічний факультет

Мова навчання українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни “Історія української літератури (давня)” складена відповідно до освітньо-професійної програми “Українська мова та література”, спеціальності 035 Філологія, галузі знань 03 Гуманітарні науки, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол №9 від “26” червня 2024 року).

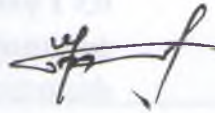
Розробник: Антофійчук Володимир Іванович, професор кафедри української літератури, доктор філологічних наук.

Викладачі: Антофійчук Володимир Іванович, професор кафедри української літератури, доктор філологічних наук; Меленчук Ольга Василівна, кандидат філологічних наук, асистент кафедри української літератури.

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри української літератури

Протокол № 1 від 9 серпня 2024 року

Завідувач кафедри

Валентин МАЛЫЦЕВ

Схвалено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від 12 серпня 2024 року

Голова методичної ради
філологічного факультету

Алла АНТОФІЙЧУК

Пояснювальна записка

Курс «Історія української літератури (давня)» спрямований на формування у студентів об'єктивних наукових знань про тисячолітній період розвитку давньої української літератури у зв'язках з історією народу, розвитком фольклору, освіти, книжкової справи й мистецтва, прищеплення патріотичних почуттів та естетичних смаків.

Мета навчальної дисципліни: Дисципліна «Історія української літератури (давня)» спрямована на те, щоб студенти засвоїли тексти творів давньої української літератури, пізнали її специфіку та закономірності розвитку. З метою надійнішого засвоєння навчального матеріалу студентами розширено кількість годин на практичні заняття та запроваджено вивчення напам'ять окремих віршів і уривків з прозових творів.

Завдання курсу «Історія української літератури (давня)» полягають у наступному:

- ознайомити студентів із провідними пам'ятками давньої української літератури, їхньою тематикою, жанровою та стилістичною специфікою;
- розкрити основні етапи розвитку давньої літератури та її зв'язок із історико-культурним контекстом;
- формувати навички аналізу художнього тексту з урахуванням особливостей давнього словесного мистецтва;
- розвивати вміння критичного осмислення змісту та ідейного спрямування творів;
- забезпечити засвоєння ключових текстів шляхом читання, обговорення та вивчення напам'ять окремих віршів і прозових уривків;
- сприяти формуванню естетичних уподобань і розумінню значення давньої літературної спадщини у формуванні національної культурної ідентичності.

Пререквізити. Ефективності вивчення курсу сприяє засвоєння знань з таких дисциплін: ППО 3 «Вступ до літературознавства», ППО 6 «Український фольклор», ППО1 «Вступ до спеціальності: літературознавство».

Результати навчання.

Компенентності

Загальні:

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові:

ФК1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК15. Здатність вільно оперувати основними поняттями, концепціями і фактами сучасної літературознавчої науки.

Програмними результатами навчання є:

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

ПРН 14. Використовувати мови, які передбачені програмою для вивчення, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні, літературні, фольклорні явища й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

У результаті засвоєння програмового матеріалу студенти повинні:

знати:

- періодизацію давньої української літератури;
- як правильно читати і коментувати давні тексти;
- художні тексти із запропонованого переліку творів; як літературознавці й критики відгукувалися про пам'ятки давньої літератури;
- як відповідні розділи підручників трактують питання давнього українського письменства;
- поради і рекомендації щодо вимови звуків у текстах;

уміти:

- декламувати напам'ять окремі твори та фрагменти інших;
- аналізувати твори давньої літератури;
- зіставляти тексти давнього українського письменства із фактами та явищами нового і новітнього літературного процесу;
- робити порівняльні таблиці (наприклад, за «Ізборником Святослава» 1073 р. та за новим сучасним словником літературознавчих термінів);
- конспектувати праці літературознавців;
- вести читацький щоденник;
- визначати значення як окремих текстів, так і творчості авторів;

розуміти:

- специфіку давньої літератури;
- значення давньої літератури;
- актуальність давніх текстів;
- зв'язок давнього письменства з новою та новітньою літературою;
- як творилася і якою була книга у давні часи.

Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДАВНЯ)												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	Практичні	семінарські	Лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	5	150	3	30	15			97	8	іспит
Заочна	1	2	5	150	3	8	4			130	8	іспит

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. ЛІТЕРАТУРА СЕРЕДНЬОВІЧНОЇ ДОБИ											
Тема 1. Вступ. Література раннього і високого середньовіччя (IX – I пол. XIII ст.)	12	2				10	9	1				8
Тема 2. Література раннього і високого середньовіччя. Перекладна література	7	2	1		2	2	9	1				8
Тема 3. Література раннього і високого середньовіччя. Оригінальна література	11	2	1		2	6	9	1				8
Тема 4. „Слово о полку Ігоревім”	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 5. Проблема єдності та свободи в давній українській літературі: історико-літературний аспект	9	2	1			6	9				1	8
Разом за ЗМ 1	49	10	5		4	30	46	2	1		3	40
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. ЛІТЕРАТУРА II пол. XIII - XVII ст.											
Тема 1. Література національного відродження та	8	1	1			6	9		1			8

раннього бароко (II пол. XVI – I пол. XVII ст.)												
Тема 2. Література II пол. XVI – I пол. XVII ст.: полемічна проза	9	2	1			6	9	1				8
Тема 3. Література II пол. XVI – I пол. XVII ст. Життя і творчість Івана Вишенського	9	2	1			6	10	1			1	8
Тема 4. Література II пол. XVI – I пол. XVII ст. Початки барокового віршування і драматургії	8	1	1			6	9		1			8
Тема 5. Література зрілого бароко (II пол. XVII ст. – I пол. XVIII ст.). Барокова поезія І.Величковського, К. Зіновіїва.	9	2	1			6	9	1				8
Тема 6. Література зрілого бароко (II пол. XVII ст. – I пол. XVIII ст.): драматургія і проза	11	2	1		2	6	9				1	8
Разом за ЗМ 2	54	10	6		2	36	55	3	2		2	48
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 3. ЛІТЕРАТУРА XVIII СТОЛІТТЯ											
Тема 1. Література XVIII століття	8	2				6	9				1	8
Тема 2. Література XVIII століття. Феофан Прокопович	9	2	1			6	11	1				10
Тема 3. Література пізнього бароко (II пол. XVIII століття). Драматургія	9	2	1			6	9				1	8
Тема 4. Література пізнього бароко (II пол. XVIII століття). Вірші	9	2	1			6	9				1	8
Тема 5. . Григорій Сковорода	12	2	1		2	7	11	2	1			8

Разом за ЗМ 3	47	10	4		2	31	49	3	1		3	42
Усього годин	150	30	15		8	97	150	8	4		8	130

Тематика лекційних занять з переліком питань

№ Теми	Назва теми
1.1	Вступ. Література раннього і високого середньовіччя (IX – I пол. XIII ст.) <i>ПЛАН</i> Значення курсу «Історія української літератури (давня)». Історико-культурні передумови розвитку літератури Київської Русі. Поняття давньої української літератури, її хронологія та особливості. Риси середньовічної культури і літератури. Перекладна література: основні жанри і джерела. Оригінальна література: ключові пам'ятки та автори. Висновки: значення давньої літератури у формуванні національної традиції.
1.2	Література раннього і високого середньовіччя. Перекладна література <i>ПЛАН</i> Історичні передумови виникнення перекладної літератури на Русі. Основні джерела перекладів: Біблія, Візантія, Болгарія. Жанри перекладної літератури: апокрифи, житія, хроніки, повчання. Роль перекладної літератури у формуванні духовної культури Київської Русі. Вплив перекладної традиції на розвиток оригінальної літератури.
1.3	Література раннього і високого середньовіччя. Оригінальна література <i>ПЛАН</i> Загальна характеристика розвитку оригінальної літератури Київської Русі (IX – перша половина XIII ст.). Основні жанри: літописи, житійна проза, повчання, повісті, молитви. Провідні автори та твори: Нестор-літописець, Іларіон,

	Володимир Мономах. Тематика і художні особливості оригінальної літератури. Значення оригінальної літератури для формування національної культурної традиції.
1.4	„Слово о полку Ігоревім” <i>ПЛАН</i> Історичне тло та обставини створення твору. Проблема авторства, датування і відкриття пам’ятки. Жанрово-стильова специфіка та композиція. Основні теми, ідеї, образи, символіка. Мова і поетика твору. Значення «Слова» в історії української літератури.
1.5	Проблема єдності та свободи в давній українській літературі: історико-літературний аспект <i>ПЛАН</i> Ідея єдності Русі як політичний і моральний ідеал української середньовічної літератури. Гуманістичні уявлення про свободу та ідентичність у літературі Ренесансу. Барокова традиція і концепція свободи. Філософія свободи у творчості Григорія Сковороди. Національна ідея свободи у бароковій літературі.
2.1	Література національного відродження та раннього бароко (II пол. XVI – I пол. XVII ст.) <i>ПЛАН</i> Історико-культурні передумови розвитку української літератури періоду Відродження і раннього бароко. Полемічна література: тематика, провідні ідеї, видатні представники (Іван Вишенський, Мелетій Смотрицький). Прозові та віршові жанри. Розвиток книжної справи та літератури в братських школах. Перші друковані твори українською мовою. Роль друкарень та визначних діячів (Іван Федоров, Петро Могила). Елементи барокового стилю в літературі кінця XVI – початку XVII ст. Формування нових естетичних ідеалів.
2.2	Література II пол. XVI – I пол. XVII ст.: полемічна проза <i>ПЛАН</i> Історико-релігійний контекст розвитку полемічної прози: Берестейська унія 1596 р. Тематика та завдання полемічної літератури. Іван Вишенський – провідний представник полемічної прози: ідейні засади, стиль, основні твори.

	Мелетій Смотрицький та інші полемісти: огляд творчості, значення для національного руху. Вплив полемічної прози на подальший розвиток української літератури та формування національної свідомості.
2.3	Література II пол. XVI – I пол. XVII ст. Життя і творчість Івана Вишенського <i>ПЛАН</i> Історико-культурне тло доби: церковні реформи, Берестейська унія, посилення католицької експансії. Іван Вишенський: біографічні відомості, чернечий аскетизм, зв'язки з українським культурним середовищем. Ідейні засади полеміки Івана Вишенського: захист православ'я, критика унії, соціальна спрямованість. Стиль і жанрові особливості творів: епістолярність, публіцистичність, емоційна насиченість. Основні твори Івана Вишенського та їхнє значення для української літературної традиції.
2.4	Література II пол. XVI – I пол. XVII ст. Початки барокового віршування і драматургії <i>ПЛАН</i> Історичні умови зародження барокової естетики в українській культурі: вплив європейського бароко. Тематико-жанрове розмаїття ранньобарокового віршування: панегірики, релігійна та морально-дидактична поезія. Особливості поезики барокових творів: риторичність, метафоричність, поєднання релігійного і світського. Початки драматургії: шкільна драма, вертеп, інтермедії — перші барокові форми сценічного мистецтва. Значення ранньобарокової поезії і драми для подальшого розвитку української літератури.
2.5	Література зрілого бароко (II пол. XVII ст. – I пол. XVIII ст.). Барокова поезія І.Величковського, К. Зіновієва <i>ПЛАН</i> Особливості зрілого бароко в українській літературі: історико-культурні передумови, жанрово-стильові риси. Іван Величковський – майстер барокової поезики: акровірші, епіграми, експериментальні форми. Тематика і стиль поезії І. Величковського: морально-дидактичний зміст, риторика, мовна гра. Константин Зіновійв: образність, філософсько-релігійна проблематика, стилістика барокової пишності. Значення поетичної спадщини І. Величковського та К. Зіновієва для розвитку української поезії барокової доби.

2.6	Література зрілого бароко (II пол. XVII ст. – I пол. XVIII ст.): драматургія і проза <i>ПЛАН</i> Характерні риси драматургії та прози зрілого бароко: жанрова система, стилістика, тематика. Шкільна драма: походження, структура, функції, основні представники. Особливості інтермедій: комічний елемент, соціальні типи, народна мова. Проза барокового періоду: елементи риторики, дидактизму, алегорії (на прикладі проповідей, повчань, хронік). Значення драматургії та прози бароко в розвитку української літературної традиції.
3.1	Література XVIII століття <i>ПЛАН</i> Загальна характеристика української літератури XVIII ст.: історико-культурні умови розвитку, жанрово-стильові напрями. Барокова традиція і перехід до класицизму: збереження та трансформація форм і тем. Розвиток поезії: шкільна поезія, світська лірика, гумористично-сатиричні вірші. Проза XVIII ст.: історичні твори, повчальна і мемуарна література. Драматургія XVIII ст.: інтермедії, вертепна драма, шкільні вистави. Значення літератури XVIII ст. для наступного розвитку української культури.
3.2	Література XVIII століття. Феофан Прокопович <i>ПЛАН</i> Історико-культурні умови розвитку української літератури XVIII ст. і місце Феофана Прокоповича в літературному процесі. Життєвий шлях Феофана Прокоповича: освіта, викладацька і церковна діяльність. Художня спадщина: проповіді, драматургія, поезія. Драматичні твори Ф. Прокоповича: аналіз трагедокомедії «Володимир». Мовно-стильові особливості творів і вплив Ф. Прокоповича на розвиток української та слов'янської літературної традиції.
3.3	Література пізнього бароко (II пол. XVIII століття). Драматургія <i>ПЛАН</i> Загальна характеристика літератури пізнього бароко: тематичні й жанрові особливості. Розвиток шкільної драми: традиції та нові елементи в

	композиції та змісті. Основні теми і мотиви барокової драматургії: релігійні, морально-етичні, історичні. Представники драматургії пізнього бароко: огляд творів і творчості. Вплив барокової драматургії на подальший розвиток українського театру.
3.4	Література пізнього бароко (II пол. XVIII століття). Вірші <i>ПЛАН</i> Особливості стилю пізнього бароко: риторичність, символізм, алегоричність. Тематичне коло поезії: духовно-релігійні, філософські, морально-етичні мотиви. Жанрова різноманітність барокової поезії: панегірики, епіграми, елегії, дидактичні вірші. Основні представники пізньобарокової поезії: творчість, стиль, тематика. Значення барокової поезії для розвитку української літературної традиції
3.5	Григорій Сковорода <i>ПЛАН</i> Біографія Григорія Сковорода: основні віхи життя, мандрівництво, просвітницька діяльність. Філософські погляди: вчення про «сродність», щастя, свободу, внутрішній світ людини. Літературна спадщина: жанрова і тематична різноманітність творів (поезія, байки, діалоги, трактати). Аналіз вибраних творів: філософська поезія, «Байки харківські», «Сад божественних пісень». Вплив і значення творчості Сковорода в українській культурі та європейському контексті.

Тематика практичних занять з переліком питань

№ Теми	Назва теми
1.1	Вступ. Література раннього і високого середньовіччя (IX – I пол. XIII ст.) - Обговорення основних понять: «давня українська література», періодизація, джерела вивчення. - Робота з історичними та культурними контекстами: християнізація Русі, роль перекладної літератури.

	3. Колективне читання та аналіз фрагментів перекладних текстів (наприклад, «Хроніка Георгія Амартола», «Ізборники»). 4. Обговорення тем і проблематики перекладної літератури. 5. Виконання завдань: тестові запитання, робота з хронологією, термінологічний словник.
1.2	Література раннього і високого середньовіччя. Перекладна література 1. Основні жанри перекладної літератури Київської Русі: біблійна, патристична, хронікальна, апокрифічна. 2. Значення перекладів для формування писемної традиції Русі. 3. Аналіз фрагментів перекладних текстів (на вибір: «Ізборники», «Хроніка Георгія Амартола», повчання Іоанна Златоуста). 4. Роль перекладачів і перекладних шкіл. 5. Обговорення функцій перекладної літератури (просвітницька, етична, релігійна, культуротворча). Види роботи: • Колективне читання та аналіз уривків. • Порівняльне зіставлення перекладного і оригінального фрагментів. • Обговорення змісту й естетики текстів у малих групах. • Складання тез за змістом прочитаного. • Міні-дискусія про вплив перекладів на розвиток мови і культури Русі.
1.3	Література раннього і високого середньовіччя. Оригінальна література 1. Основні жанри оригінальної літератури Київської Русі: літописання, повчання, житія, паломницька література. 2. Аналіз тексту «Повість минулих літ» – структура, тематика, художні особливості. 3. Життя святих як жанр (на прикладі «Життя Бориса і Гліба»). 4. Паломницька література (огляд «Хождення ігумена Данила»). 5. Символіка, стиль і мова давньоруських оригінальних текстів. Види роботи: • Виразне читання та коментування фрагментів літопису чи житій. • Аналіз історичних та релігійних контекстів творів. • Робота в парах: складання плану прочитаного тексту.

	- Визначення стилістичних особливостей давньоруської літератури. - Колективне формулювання основних ідей і художніх прийомів.
1.4	„Слово о полку Ігоревім” - Історичне тло створення пам’ятки: похід князя Ігоря 1185 року. - Композиційні особливості твору: структура, основні теми й мотиви. - Художні засоби: символіка природи, використання епітетів, метафор, алегорій. - Патріотична ідея твору, образ руської землі. - Проблема авторства й інтерпретація «Слова...» у різних епохах. Види роботи: - Виразне читання уривків «Слова...» і обговорення. - Коментування лексики, образів, стилістичних фігур. - Аналіз ролі природи у творі як суб’єкта оповіді. - Робота в групах: складання порівняльної характеристики князів. - Мозковий штурм: актуальність «Слова...» у сучасному культурному контексті.
1.5	Проблема єдності та свободи в давній українській літературі: історико-літературний аспект - Поняття єдності та свободи в контексті духовної культури Русі-України. - Рефлексія ідеї єдності у перекладних пам’ятках (проповіді, повчання, життя святих). - Ідея свободи та її релігійно-філософське осмислення в оригінальній літературі. - Патріотичні й державницькі ідеї в літописанні: приклад «Повісті минулих літ» та Галицько-Волинського літопису. - Іван Вишенський про свободу духу, віри, громади – полеміка з католицькою церквою та владою. - Образ єдності народу у «Слові о полку Ігоревім» – інтерпретація заклику до спільної дії. Види роботи: - Обговорення фрагментів літописів та творів І. Вишенського, С. Полоцького, «Слова о полку Ігоревім» – виявлення ідей єдності та свободи. - Міні-дискусія: «Чи були поняття єдності та свободи універсальними цінностями в давній українській культурі?»

	• Аналіз уривків з творів із позицій історико-культурного контексту (робота в малих групах). • Порівняльне завдання: співставити ідеї єдності в «Повісті минулих літ» та «Слові о полку Ігоревім». • Виконання тестового опитування / бліц-запитання за змістом теми (самоконтроль).
2.1	Література національного відродження та раннього бароко (II пол. XVI – I пол. XVII ст.) 1. Соціально-історичні передумови розвитку літератури в епоху національного відродження. 2. Основні риси раннього українського бароко. 3. Тематика й жанрова палітра літератури цієї доби. 4. Представники літератури національного відродження та їхні твори. 5. Вплив європейської культури на українську літературну традицію. Види роботи: • Опрацювання історичних довідок щодо розвитку культури XVI–XVII ст. • Аналіз фрагментів літературних творів доби (наприклад, полемічної прози, барокових віршів). • Порівняння барокової стилістики з ренесансними мотивами. • Дискусія: риси бароко як вияв духовного життя епохи. • Міні-дослідження про культурні діячів (у формі презентації або есе).
2.2	Література II пол. XVI – I пол. XVII ст.: полемічна проза 1. Полемічна проза як жанрово-стильове явище української літератури. 2. Історико-культурні передумови виникнення полеміки. 3. Основні теми й мотиви полемічної літератури (захист православ'я, критика унії, суспільно-політичні питання). 4. Аналіз текстів ключових авторів: Івана Вишенського, Мелетія Смотрицького, Захарії Копистенського. 5. Засоби аргументації, стилістика, образна система полемічних творів. Види роботи: • Опрацювання фрагментів текстів полемістів з обговоренням ідейного змісту. • Текстуальний аналіз риторичних прийомів та стилістичних

	засобів. • Порівняння позицій різних авторів щодо церковної унії. • Обговорення: «Полеміст як громадський діяч і літератор». • Складання тез до уявної промови полеміста на захист своєї позиції.
2.3	Література II пол. XVI – I пол. XVII ст. Життя і творчість Івана Вишенського 1. Іван Вишенський: біографічні відомості, роль у культурному та релігійному житті доби. 2. Ідеологічні та літературні засади творчості Вишенського. 3. Аналіз епістолярного стилю, жанрової специфіки та риторики полемічних творів. 4. Основні мотиви та ідеї у творах Вишенського (аскетизм, опозиція до унії, заклик до духовного очищення). 5. Мова, стиль, образність і прийоми впливу на читача. Види роботи: • Вивчення фрагментів творів І. Вишенського з аналізом змісту та риторичних стратегій. • Обговорення основних тем і мотивів, актуальність ідей Вишенського в тогочасному контексті. • Порівняльна характеристика стилю Вишенського та інших полемістів. • Складання схеми «Світогляд І. Вишенського: джерела, основні постулати, засоби вираження». • Творче завдання: написання короткого листа-наслідування у стилі І. Вишенського.
2.4	Література II пол. XVI – I пол. XVII ст. Початки барокового віршування і драматургії 1. Бароко як стильова доба: специфіка українського літературного бароко, історико-культурні передумови. 2. Початки віршування: акровірші, фігурні вірші, панегірики, епіграми, вірші на релігійні теми. 3. Представники раннього барокового віршування (Климентій Зіновій, Іван Величковський – огляд). 4. Початки драматургії: шкільна драма, вертепна драма, «Слово о збуренні пекла». 5. Особливості поезики і мови барокового віршування та драми. Види роботи: • Виразне читання та аналіз фрагментів барокових віршів

	(звернення уваги на форму, тропіку, стилістику). • Обговорення жанрових особливостей шкільної драми та її ролі в розвитку українського театру. • Визначення ознак бароко у поданих текстах (гіперболізація, антитеза, метафоричність). • Порівняння ранніх барокових текстів із зразками середньовічної літератури (на основі тематики й стилю). • Колективна побудова таблиці «Особливості барокової поезії та драми».
2.5	Література зрілого бароко (II пол. XVII ст. – I пол. XVIII ст.). Барокова поезія І.Величковського, К. Зіновієва 1. Основні риси зрілого бароко в українській літературі: тематико-стильові доміанти. 2. Жанрова палітра барокової поезії: епіграма, акровірш, фігурні вірші, духовна лірика. 3. Іван Величковський: поетика, тематика, новаторство у формі (збірка «Млеко»). 4. Климентій Зіновієв: морально-етична проблематика, стиль, мовні засоби. 5. Мовно-стилістичні особливості барокової поезії І. Величковського та К. Зіновієва. Види роботи: • Виразне читання і коментування зразків барокової поезії (епіграми, фігурні вірші). • Аналіз тематики, тропіки, поетичних засобів в окремих віршах І. Величковського, К. Зіновієва. • Творче завдання: скласти коротку епіграму або акровірш у бароковому стилі. • Робота в групах: складання порівняльної таблиці «І. Величковський і К. Зіновієв: теми й поетика». • Обговорення ролі барокової поезії у формуванні національної літературної традиції.
2.6	Література зрілого бароко (II пол. XVII ст. – I пол. XVIII ст.): драматургія і проза 1. Тематико-стильові особливості прози і драматургії доби зрілого бароко. 2. Шкільна драма: жанрова специфіка, структура, функції в культурному просторі. 3. Проза бароко: компілятивність, дидактичність, релігійно-моралізаторська спрямованість. 4. Аналіз фрагментів з українських шкільних драм, прозових

	творів XVII–XVIII ст. 5. Бароковий стиль: елементи пишномовності, алегоричність, символізм у прозі й драмі. Види роботи: • Читання й аналіз уривків зі шкільних драм, визначення композиційних елементів. • Робота з текстами барокових проповідей, повістей – виявлення дидактичних елементів. • Порівняння стилю барокової прози й драматургії з літературою попередніх етапів. • Підготовка повідомлень про найвідоміші шкільні драми (напр., «Владимир», «Милость Божія»). • Обговорення впливу барокової прози і драми на формування українського літературного стилю.
3.1	Література XVIII століття 1. Загальна характеристика української літератури XVIII ст.: перехід від бароко до класицизму. 2. Основні жанри доби: проповідь, повчання, історико-мемуарна проза, інтермедія, бурлескна поезія. 3. Представники літературного процесу: Феофан Прокопович, Симеон Полоцький, Митрофан Довгалецький, Іван Некрашевич. 4. Літературна мова XVIII ст., її барокові й народнорозмовні елементи. 5. Читання й аналіз фрагментів із творів XVIII ст. (поезія, драма, проза). Види роботи: • Аналіз змісту та стилістики творів XVIII ст. на прикладах поезії, драматургії, прозових текстів. • Підготовка повідомлень про творчість окремих письменників XVIII ст. • Визначення елементів бароко і класицизму у прочитаних творах. • Обговорення функцій літератури XVIII ст. в суспільному й культурному контексті доби. • Створення коротких есе на тему «Література XVIII століття: між традицією і новаторством».
3.2	Література XVIII століття. Феофан Прокопович 1. Біографія Феофана Прокоповича: культурно-освітнє тло

	діяльності. 2. Основні напрями творчості: проповідництво, філософія, драматургія, поезія. 3. Аналіз літературного стилю та жанрових особливостей творів. 4. Драма «Володимир» як зразок класицистичної п'єси. 5. Значення постаті Феофана Прокоповича в українській і європейській культурі. Види роботи: • Читання та аналіз уривків з проповідей, поезій, драми «Володимир». • Порівняння стилістики бароко і класицизму в творах Ф. Прокоповича. • Обговорення ролі Прокоповича як реформатора освіти та літератури. • Підготовка доповідей про релігійну і суспільну тематику в його творчості. • Дискусія на тему «Чи був Феофан Прокопович європейським мислителем?».
3.3	Література пізнього бароко (II пол. XVIII століття). Драматургія 1. Особливості української драматургії пізнього бароко: тематичне й жанрове розмаїття. 2. Шкільна драма як форма культурно-освітнього процесу. 3. Морально-етична проблематика п'єс: релігійні та суспільні мотиви. 4. Аналіз драматичних творів «Володимир», «Милість Божа», «Трагікомедія про царя Єзекію». 5. Барокова стилістика та засоби художньої виразності в драматургії. Види роботи: • Читання та аналіз фрагментів барокових драм. • Визначення барокових рис у структурі та стилі п'єс. • Робота в групах: підготовка інсценізацій окремих сцен. • Обговорення ролі моралі та алегорії в драмах доби бароко. • Порівняльний аналіз української та західноєвропейської барокової драматургії.
3.4	Література пізнього бароко (II пол. XVIII століття). Вірші 1. Тематичні напрями поезії пізнього бароко: релігійна, філософська, панегірик. 2. Художні особливості віршів: алегорія, символіка, емоційність,

	риторика. 3. Аналіз творів І. Некрашевича, С. Дідовича, Г. Сковороди як представників доби. 4. Пізньобарокова поетика: система віршування, ритмомелодика, тропіка. 5. Поезія як засіб морального і духовного виховання людини. Види роботи: • Аналіз поетичних текстів (виразне читання, тлумачення символіки). • Визначення рис барокового стилю у віршах. • Літературознавчий коментар до вибраного твору. • Робота з текстами: підготовка власної інтерпретації фрагмента. • Творче завдання: написання поетичного твору в бароковій стилістиці.
3.5	Григорій Сковорода 1. Біографія Г. Сковороди: основні віхи життя і формування філософського світогляду. 2. Тематика й ідейне спрямування його творів: пошуки істини, щастя, самопізнання, «сродна праця». 3. Особливості художнього стилю: алегоризм, символіка, афористичність, біблійна образність. 4. Аналіз вибраних байок, поезій, філософських трактатів. 5. Вплив творчості Сковороди на розвиток української літератури й філософії. Види роботи: • Виразне читання та коментування уривків з байок, поезій, трактатів. • Аналіз філософських ідей у текстах (у формі діалогу, дискусії). • Написання есе на тему «Що для мене сродна праця?». • Підготовка повідомлень про вплив ідей Сковороди на сучасну культуру. • Тестування з теорії творчості Г. Сковороди.

Завдання для самостійної роботи студентів

Самостійна робота здобувачів освіти під час вивчення освітнього компонента «Історія української літератури (давня)» складається з різних видів, зокрема:

1. **Опрацювання програмних художніх текстів** (читання, аналіз, підготовка до практичних занять, складання конспектів).
2. **Вивчення наукової літератури** за темами курсу, підготовка рефератів, аналітичних оглядів і повідомлень.
3. **Вивчення напам'ять уривків творів** (поетичних і прозових), що передбачено програмою.
4. **Підготовка до модульного контролю та підсумкових форм оцінювання знань.**
5. **Участь у дискусіях, творчих проєктах, онлайн-форумах, пов'язаних з темами курсу.**

Ці види самостійної роботи спрямовані на глибше засвоєння матеріалу, розвиток аналітичного мислення та формування навичок наукової діяльності.

№ Теми	Назва теми
1.1	Вступ. Література раннього і високого середньовіччя (IX – I пол. XIII ст.) ➤ Опрацювати літературознавчі джерела, що висвітлюють періодизацію давньої української літератури. Скласти короткий конспект або таблицю з основними етапами розвитку літератури IX – першої половини XIII ст. ➤ Скласти глосарій основних термінів теми (10–15 понять), наприклад: «давньоруська література», «середньовіччя», «перекладна література», «оригінальна література», «агіографія» тощо. ➤ Визначити джерела формування давньої української літератури (усна народна творчість, християнська релігія, візантійська традиція) та коротко охарактеризувати їхній вплив. ➤ Підготувати хронологічну таблицю розвитку літератури раннього і високого середньовіччя з прикладами основних творів і їх авторів (за наявності). ➤ Написати коротке есе (1–1,5 сторінки) на тему: «Характерні риси літератури Київської Русі: зміст і функції». ➤ Вивчити напам'ять фрагмент давньої пам'ятки (за вибором студента або за вказівкою викладача), наприклад, уривок із «Повісті минулих літ» або «Слова про закон і благодать». ➤ Підготувати повідомлення (5–7 хв) на тему: «Роль писемності та християнства у формуванні літератури Київської Русі».
1.2	Література раннього і високого середньовіччя. Перекладна література ➤ Опрацювати теоретичний матеріал про види перекладної літератури в Київській Русі. Скласти коротку схему або таблицю із класифікацією: Біблійні тексти, агіографічна література,

	апокрифи, історичні хроніки, повчання. ➤ Підготувати розгорнуту відповідь на тему: «Значення перекладної літератури у формуванні світогляду Київської Русі». Проаналізувати вплив Візантії як головного джерела перекладних текстів. ➤ Зробити письмову характеристику одного твору перекладної літератури (на вибір: «Ходіння Агапіта», «Повість про Варлаама і Йоасафа», «Історія іудейської війни» Йосифа Флавія), звернувши увагу на тему, ідеї, жанрові та стилістичні особливості. ➤ Підготувати повідомлення або презентацію (5–7 хв) на тему: «Апокрифи в давній українській літературі: джерела, сюжети, значення для народної культури». Навести приклади найбільш відомих апокрифічних сюжетів.
1.3	Література раннього і високого середньовіччя. Оригінальна література ➤ Опрацювати й законспектувати зміст «Повісті минулих літ» як основної пам'ятки оригінальної літератури Київської Русі. Виділити провідні теми, авторську мету та роль Нестора-літописця. ➤ Зробити аналіз одного з оригінальних творів (на вибір: «Слово про закон і благодать» Іларіона, «Повчання Володимира Мономаха», «Житіє Феодосія Печерського»), звернувши увагу на жанрову специфіку, стиль, ідеї, авторську позицію. ➤ Підготувати реферат або повідомлення (до 5 хв) на тему: «Особливості жанру повчання у давній українській літературі. Головні риси, мета, структура». Навести приклади. ➤ Порівняти літературну і хронікальну манеру письма, проаналізувавши уривки з «Повісті минулих літ» та одного із повчань. Визначити відмінності у стилі, функції, цільовій аудиторії.
1.4	„Слово о полку Ігоревім” ➤ Прочитати повністю текст «Слова о полку Ігоревім» в українському перекладі (на вибір – М. Рильського, І. Франка, Б. Тена) та підготувати стислий конспект сюжету твору. ➤ Проаналізувати образ Ярославни. Які риси характеру й настрої відтворено в її плачі? Чому цей образ вважають поетичним символом любові до рідної землі? ➤ Підготувати повідомлення (до 5 хв) на тему: «Патріотизм і ідея єдності Русі в «Слові о полку Ігоревім». Які засоби автор використовує для донесення цієї ідеї?» ➤ Зробити порівняльний аналіз «Слова о полку Ігоревім» і одного із пізніших героїко-патріотичних творів (наприклад, козацької думки або поеми). Визначити спільне у тематиці та засобах

	героїзації.
1.5	Проблема єдності та свободи в давній українській літературі: історико-літературний аспект ➤ Опрацювати фрагменти з <i>«Повісті минулих літ»</i> та скласти план до характеристики уявлень про державну єдність і суспільний лад Русі. ➤ Прочитати вибрані полемічні твори Івана Вишенського (на вибір) і дати письмову відповідь на запитання: <i>Яке значення свободи духовної та громадської відстоює автор у своїх творах?</i> ➤ Написати есе (1–1,5 стор.) на тему: <i>«Єдність віри, громади, народу: уявлення давніх українців»</i> (на основі вивчених творів). ➤ Здійснити порівняльний аналіз ідей єдності у <i>«Слові о полку Ігоревім»</i> і <i>«Галицько-Волинському літописі»</i>. Зробити висновки про характер патріотичних настанов та мотивів згуртування.
2.1	Література національного відродження та раннього бароко (II пол. XVI – I пол. XVII ст.) ➤ Ознайомитися з текстами публічних виступів діячів братств та полемістів (І. Вишенський, П. Скарга, М. Смотрицький) та зробити короткий огляд ідей, що обстоювались у контексті захисту православ'я. ➤ Написати есе (1–1,5 сторінки) на тему: <i>«Проблематика конфесійної боротьби в українській літературі епохи національного відродження»</i>. ➤ Підготувати презентацію або реферат (до 5 слайдів / 2 сторінок) про діяльність одного з братств (Львівського, Київського, Острозького) і його роль у розвитку української літератури. ➤ Проаналізувати один текст ранньої української поезії або драматургії (за вибором студента), визначити його жанрові та стилістичні особливості, вказати ознаки барокового стилю.
2.2	Література II пол. XVI – I пол. XVII ст.: полемічна проза ➤ Прочитати фрагменти полемічних творів Івана Вишенського, Мелетія Смотрицького, Петра Скарги (на вибір) та проаналізувати позицію автора щодо церковної унії. ➤ Підготувати порівняльну таблицю: <i>«Теми та аргументи у полемічній прозі православних і унійних авторів»</i> (на прикладі обраних творів). ➤ Написати міні-есе (1–1,5 сторінки): <i>«Полемічна проза як форма ідеологічної боротьби: приклади аргументації та стилістики»</i>. ➤ Підготувати усний виступ або короткий конспект на тему: <i>«Мова і стиль полемістів: емоційність, метафорика, інвективи»</i>. Навести

	приклади з текстів.
2.3	Література II пол. XVI – I пол. XVII ст. Життя і творчість Івана Вишенського ➤ Опрацювати біографічні матеріали про Івана Вишенського та скласти хронологічну таблицю основних подій його життя і творчої діяльності. ➤ Прочитати уривки з творів Івана Вишенського («Послання до єпископів», «Коротка відповідь») і визначити основні ідеї автора, наводячи приклади цитат. ➤ Написати реферат або конспект (1–2 сторінки): «Іван Вишенський – ідеолог боротьби за православ'я. Особливості його полемічного стилю». ➤ Проаналізувати публіцистичні прийоми Івана Вишенського: використання інвектив, звертань, метафор, біблійних алюзій (навести приклади з текстів).
2.4	Література II пол. XVI – I пол. XVII ст. Початки барокового віршування і драматургії ➤ Опрацювати вірші Герасима Смотрицького, Климентія Зіновіїва, Кирила Транквіліона-Ставровецького та визначити основні барокові риси у їхній поезії (барвистість, алегоризм, антитетичність тощо). ➤ Підготувати письмовий аналіз вірша (на вибір) раннього українського бароко: з'ясувати тему, ідею, художні засоби, метрику та ритм. ➤ Дослідити жанрові особливості шкільної драми, дати відповідь на питання: чим відрізнялася барокова драма від середньовічної містерії? ➤ Скласти таблицю: основні представники раннього барокового віршування та драматургії, коротка характеристика їх творчості, назви творів.
2.5	Література зрілого бароко (II пол. XVII ст. – I пол. XVIII ст.). Барокова поезія І.Величковського, К. Зіновіїва ➤ Прочитати вибрані поезії Івана Величковського та Климентія Зіновіїва. Зробити короткий письмовий аналіз одного твору кожного автора (тема, ідея, художні засоби, жанрова специфіка). ➤ Підготувати повідомлення (усне або письмове): барокові риси у творчості І. Величковського – різновиди поетичних форм, використання риторики, символізму, алегорії. ➤ Порівняти стиль та тематику поезій І. Величковського і К. Зіновіїва. Визначити спільні та відмінні риси, відобразити порівняльний аналіз у таблиці.

	➤ Зробити виписки із творів: приклади барокових тропів (метафори, антитези, алітерації, анафори тощо), з'ясувати їхню функцію у текстах.
2.6	Література зрілого бароко (II пол. XVII ст. – I пол. XVIII ст.): драматургія і проза ➤ Прочитати фрагменти або повні тексти барокових інтермедій та визначити їхню тематику, композиційні особливості, жанрові риси. Зробити короткий письмовий виклад. ➤ Описати барокові риси драми на прикладі «Милость Божія...» (анонімна драма) або іншого зразка шкільної драми. Виокремити ідейне спрямування та драматургічні засоби. ➤ Опрацювати прозові твори Лазаря Барановича або Іоанікія Галятовського (на вибір). Визначити особливості барокового стилю у прозі: тематика, мова, риторика, структура. ➤ Підготувати порівняльну характеристику барокової драми і барокової прози, визначити спільне та відмінне, скласти таблицю або тезовий план.
3.1	Література XVIII століття ➤ Ознайомитися з історико-культурними умовами розвитку української літератури XVIII ст. Зробити письмові нотатки щодо основних літературних течій, жанрів і провідної тематики доби. ➤ Прочитати уривки з «Книги буття українського народу» або творів М. Козачковського, Я. Галятовського (на вибір). Визначити ідеї національного відродження, мову і стиль тексту. ➤ Підготувати повідомлення про розвиток літературної мови в XVIII ст. (взаємодія книжної і народнорозмовної мов, вплив бароко). Оформити тезово. ➤ Скласти список письменників XVIII ст., коротко охарактеризувати їхній внесок у літературний процес. Обрати один твір для глибшого аналізу (на вибір студента).
3.2	Література XVIII століття. Феофан Прокопович ➤ Ознайомитися з біографією Феофана Прокоповича та умовами його діяльності в контексті української та загальнослов'янської культури XVIII століття. Скласти хронологічну таблицю основних віх життя і творчості. ➤ Прочитати уривки з його проповідей та драматичних творів (наприклад, «Володимир» або «Про свободу»). Проаналізувати особливості барокового стилю у текстах.

	➤ Підготувати стислий конспект про літературну спадщину Ф. Прокоповича, її вплив на розвиток української літератури та риторики. ➤ Написати реферативне повідомлення на тему: «Феофан Прокопович як представник європейської освіченості та української барокової традиції» (до 2 стор.).
3.3	Література пізнього бароко (II пол. XVIII століття). Драматургія ➤ Опрацювати матеріал про розвиток української драматургії доби пізнього бароко, особливо звернути увагу на шкільну драму, її жанрові особливості, функції та тематичне наповнення. ➤ Прочитати фрагменти шкільних драм або інтермедій XVIII століття (на вибір), визначити барокові риси в композиції, образах і стилі. Скласти короткий аналіз одного з текстів. ➤ Підготувати усне повідомлення на тему: «Місце шкільної драми в культурному житті України XVIII століття». ➤ Написати есе (1–1,5 стор.) на тему: «Українська барокова драматургія: традиції і новаторство у формуванні національного театру».
3.4	Література пізнього бароко (II пол. XVIII століття). Вірші ➤ Опрацювати з підручника/лекційного матеріалу інформацію про тематичне і жанрове розмаїття поезії пізнього бароко, зокрема духовну лірику, епітафії, панегірики, пейзажну поезію. ➤ Прочитати та проаналізувати 2–3 поетичні твори представників пізнього бароко (на вибір), з'ясувати основні мотиви, стилістичні й тропеїчні засоби, барокову символіку. ➤ Підготувати письмову довідку: «Основні риси барокового поетичного стилю в літературі XVIII ст.» (на основі прочитаних текстів). ➤ Виконати порівняльний аналіз: бароковий поетичний текст і поезія пізнішого періоду (класицизм або романтизм) – відмінності в тематиці, стилі, художніх засобах.
3.5	Григорій Сковорода ➤ Опрацювати біографію Г. Сковорода: скласти хронологічну таблицю життя і творчості мислителя, звертаючи увагу на його філософські та літературні здобутки. ➤ Прочитати вибрані твори Сковорода (на вибір): ➤ з поезії – із циклу «Сад божественних пісень» (1–2 пісні), ➤ з прози – 1–2 байки зі збірки «Басни Харьковскія», ➤ з філософської прози – уривок із діалогів (наприклад, «Наркіс», «Асхань»). Зробити тематико-стильовий аналіз одного з творів. ➤ Підготувати реферативну доповідь (усно або письмово):

	«Григорій Сковорода як представник українського бароко й просвітництва». ➤ Виконати творче завдання: написати есе за темою «Що означає бути щасливим за Сковородою?» (на основі його праць та висловів).
--	--

Контроль виконання та оцінювання завдань, винесених на самостійне опрацювання, проводимо в процесі вивчення тем кожного змістового модуля.

Завдання для індивідуальної роботи студентів

Завдання для індивідуальної роботи студентів мають на меті розвивати навички самостійної роботи з джерелами, аналітичного мислення та поглибленого розуміння матеріалу. Це такі типи завдань:

- Підготовка наукової доповіді або реферату (на вибір) з актуальних тем курсу
- Аналіз твору: здійснити текстуальний аналіз одного з творів давньої української літератури з урахуванням жанрових, стилістичних і тематичних ознак (на вибір студента або за списком викладача).
- Рецензія на наукову статтю з історії української літератури (давньої): коротко охарактеризувати зміст, аргументи автора, дати оцінку якості дослідження.
- Підготовка презентації (PowerPoint або аналогічної) до однієї з тем курсу з метою представлення на практичному занятті.
- Підготовка хрестоматійного матеріалу: укласти збірку (5–7 уривків) текстів із творів певного історико-літературного періоду (національного відродження, бароко тощо) з короткими вступними коментарями.
- Створення глосарію: скласти словничок (20–30 одиниць) за темами курсу, пояснюючи значення понять, термінів і імен давньої української літератури.
- Пошук і аналіз ілюстративного матеріалу: підготувати підбірку зображень, карт, рукописів, пов'язаних із темами курсу, та прокоментувати їхнє значення.

№ Теми	Назва теми
1.2	Література раннього і високого середньовіччя. Перекладна література ➤ Підготувати реферат на тему: – «Роль перекладної літератури в розвитку книжності Київської Русі»; – «Перекладна біблійна та апокрифічна література: особливості стилю і тематики». ➤ Зробити текстуальний аналіз уривку перекладного твору (наприклад, «Хожденіє Богородиці по муках» або «Повість про

	Варлаама і Йоасафа»): звернути увагу на тематику, стиль, мотиви, ідеї, адаптацію до культурного контексту Київської Русі. ➤ Порівняти оригінал і переклад (у фрагменті): дослідити, як адаптовано текст до українського культурного простору; які зміни внесено перекладачами. ➤ Підготувати презентацію на тему: «Візантійські джерела перекладної літератури Київської Русі» або «Особливості перекладу духовної літератури в X–XIII ст.» ➤ Скласти хронологічну таблицю: основні перекладні твори раннього і високого середньовіччя, автори (де відомо), джерела, тематика, значення.
1.3	Література раннього і високого середньовіччя. Оригінальна література ➤ Написати есе на одну з тем: – «Проблематика “Повісті минулих літ” як літературно-історичного джерела»; – «Художні засоби створення образів у “Житті Бориса і Гліба”». ➤ Підготувати текстуальний аналіз уривку з оригінального твору (на вибір): «Повість минулих літ», «Слово про закон і благодать», «Житіє Феодосія Печерського» – охарактеризувати стилістику, ідеї, релігійно-етичну проблематику. ➤ Скласти порівняльну таблицю: порівняння змісту та стилістичних рис оригінальних давньоруських творів із зразками перекладної літератури того ж періоду. ➤ Підготувати презентацію на тему: – «Історичний контекст створення “Слова про закон і благодать” Іларіона»; – «Жанрове і стилістичне багатство оригінальної літератури Київської Русі». ➤ Зробити стислий огляд наукових досліджень про специфіку оригінальної літератури Київської Русі: обрати 2–3 джерела і представити основні ідеї.
2.6	Література зрілого бароко (II пол. XVII ст. – I пол. XVIII ст.): драматургія і проза ➤ Підготувати реферат на одну з тем: – «Драматургія Києво-Могилянської академії: жанрова специфіка і тематичне наповнення»; – «Барокові риси у прозових творах Іоанікія Галятівського та Симеона Полоцького». ➤ Написати есе: – «Морально-етичні настанови в українській бароковій драмі»; – «Проблематика релігійного й світського у прозі доби зрілого бароко».

	➤ Провести аналіз уривка з барокової драми або прозового твору (на вибір) і охарактеризувати мовностильові засоби, символіку, алегорії. ➤ Створити презентацію на тему: – «Проблематика гріху і спасіння в бароковій прозі»; – «Образ людини в українській драматургії другої половини XVII – першої половини XVIII ст.». ➤ Скласти таблицю: порівняльна характеристика драматичних і прозових творів барокової доби (за тематикою, жанром, мовою, стилістикою).
3.5	➤ Григорій Сковорода ➤ Підготувати реферат на одну з тем: – «Філософські ідеї у творчості Григорія Сковороди: основні мотиви та концепти»; – «Жанрово-стильові особливості байок і пісень Григорія Сковороди». ➤ Написати есе: – «Образ мандрівного філософа як форма самореалізації Григорія Сковороди»; – «Ідея «сродної праці» у творчості Сковороди та її актуальність сьогодні». ➤ Провести літературознавчий аналіз уривка з твору «Благодарний Еродій» або «Сад божественних пісень», охарактеризувати провідні образи, метафори, алегорії. ➤ Підготувати мультимедійну презентацію на тему: – «Григорій Сковорода і українська духовна культура XVIII ст.»; – «Мандрівна академія: життя Сковороди в контексті доби». ➤ Скласти тематичну таблицю: порівняння біблійних і філософських мотивів у творах Сковороди (назва твору – ключовий мотив – художні засоби – висновок).

Методи навчання

Методи навчання курсу «Історія української літератури (давня)» спрямовані на глибоке засвоєння матеріалу, розвиток аналітичного мислення та формування стійкого інтересу до літературної спадщини. У межах дисципліни застосовуються такі методи:

– **лекційно-пояснювальний метод** – подача теоретичного матеріалу у формі лекцій із використанням історико-культурного та літературознавчого аналізу;

– **текстуальний аналіз** – ґрунтовне опрацювання та коментування художніх текстів, аналіз образів, тематики, стилю та жанрових особливостей творів;

– **метод проблемного викладу** – постановка дискусійних питань щодо природи давньої літератури, її зв'язку з народною традицією, духовністю, історією;

- **евристична бесіда** – активне залучення студентів до обговорення тем, стимулювання самостійного мислення та формулювання власних висновків;
- **інтерактивні методи** – робота в малих групах, мозковий штурм, літературні диспути, презентації та обговорення творчих проєктів;
- **метод самостійної роботи** – читання та аналіз літературних джерел, написання есеїв, рефератів, підготовка до семінарів і виконання тестових завдань;
- **мнемотехніка** – вивчення напам'ять окремих віршів або фрагментів прозових творів з метою кращого засвоєння мовно-естетичної специфіки текстів.

Прийоми навчання курсу «Історія української літератури (давня)» спрямовані на активізацію пізнавальної діяльності студентів, розвиток навичок аналізу художнього тексту та засвоєння специфіки давньої літературної традиції. У курсі використовуються такі основні прийоми:

- **аналіз тексту** – поетапне розкриття змісту твору, інтерпретація художніх образів, тематики, символіки, мовних засобів;
- **порівняння** – зіставлення творів різних епох або авторів, порівняння різних версій одного тексту, аналіз змін у сприйнятті твору впродовж часу;
- **історико-культурний коментар** – пояснення історичних, релігійних, побутових реалій, що згадуються в текстах давньої літератури;
- **робота з первинними джерелами** – читання пам'яток у перекладах або за автентичним текстом із відповідними коментарями;
- **використання схем і таблиць** – узагальнення інформації щодо жанрової, тематичної класифікації творів, хронології розвитку літератури;
- **цитатна ілюстрація** – підбір і аналіз ключових цитат із творів для аргументації власних міркувань;
- **вивчення напам'ять** – засвоєння уривків текстів з метою формування естетичного смаку й відчуття поезії давньої літератури;
- **рефлексія** – обговорення особистих вражень від прочитаного, осмислення духовно-моральних і філософських ідей творів.

Ці прийоми сприяють глибокому розумінню специфіки давньої української літератури та формують навички її фахового аналізу.

Освітні технології. До курсу «Історія української літератури (давня)» застосовуються сучасні освітні технології, що сприяють ефективному засвоєнню навчального матеріалу, формуванню аналітичного мислення, креативності та самостійності студентів. Основні освітні технології:

- **інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ):** використання електронних підручників, інтерактивних презентацій, онлайн-бібліотек, цифрових копій пам'яток давньої літератури, платформ для тестування та обговорень (Moodle, Zoom тощо);
- **проблемне навчання:** постановка перед студентами проблемних запитань і завдань, пов'язаних із тлумаченням текстів, історико-культурних контекстів, що стимулює пошук нестандартних рішень;

– **проектні технології**: створення індивідуальних і групових проєктів – мультимедійних презентацій, буклетів, дослідницьких міні-проєктів, що узагальнюють знання з тем курсу;

– **технології колаборативного навчання**: робота в парах, групах, колективне обговорення тем, інтерактивні дискусії, аналіз текстів у командах;

– **технологія розвитку критичного мислення**: аналіз аргументів, формування власної думки, рефлексивні вправи, оцінка джерел, виявлення ідейно-художньої цінності творів;

– **ігрові технології**: літературні вікторини, квести, тематичні рольові ігри (інсценізація фрагментів творів), що сприяють засвоєнню матеріалу в цікавій формі;

– **технології формування компетентностей**: інтеграція знань з історії, філософії, культури в аналіз літературних текстів, розвиток мовленнєвої та читацької компетентності.

Ці технології забезпечують глибше розуміння давньої української літератури, розкривають її значення для культурної спадщини й формують у студентів навички гуманітарного аналізу текстів.

Система контролю та оцінювання

1. Загальні принципи оцінювання:

Система оцінювання знань студентів з курсу ґрунтується на принципах об'єктивності, прозорості, систематичності та комплексного підходу. Оцінювання здійснюється через поєднання поточного, модульного та підсумкового контролю.

2. Форми контролю:

Форми контролю курсу спрямовані на оцінку рівня знань студентів, їхніх умінь аналізувати літературні твори, орієнтуватися в історико-культурному контексті, застосовувати теоретичні знання на практиці. Основні форми контролю:

Поточний контроль:

- фронтальне та індивідуальне опитування на практичних заняттях;
- тестування (усне/письмове, комп'ютерне – в онлайн або очному форматі);
- перевірка письмових завдань (рефератів, есе, повідомлень, аналізів текстів);
- оцінювання усної активності на практичних заняттях, дискусіях;
- перевірка засвоєння на пам'ять окремих віршів чи фрагментів прозових творів;
- презентація творчих проєктів або індивідуальних досліджень.

Підсумковий контроль:

Іспит : охоплює програмний матеріал курсу, включає аналіз літературних текстів, розгорнуті відповіді на теоретичні питання.

Додаткові форми:

- самоконтроль (виконання тестів, завдань на самоперевірку);

- рецензування робіт одногрупників;
- вікторини, квести.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)											Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2			Змістовий модуль 3					
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T1	T2	T3	T4		
3	4	4	4	5	5	5	7	7	8	8	40	100

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка А (90 – 100 балів) або „відмінно” виставляється за відповідь, яка містить вичерпне за сумою поданих знань розкриття усіх запитань, розгорнуту аргументацію кожного з положень, побудована логічно й послідовно, розкриває питання від його нижчих до вищих рівнів, а також містить приклади з художніх текстів, які дозволяють судити про повноту уявлень студента з поставленого питання. Відповідь повинна бути викладена гарною, багатою мовою, відзначатися точним вживанням термінів, містити посилання на засвоєну навчальну літературу.

Оцінка В (80 – 89 балів) або „добре” виставляється за відповідь, яка містить повне, але не вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань, що містяться в білеті, скорочену аргументацію головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а розуміння теоретичних питань не підкріплює ілюстраціями з художніх текстів. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів.

Оцінка С (70 – 79 балів) або „добре” виставляється за відповідь, яка містить недостатньо вичерпне за сумою виявлених знань висвітлення запитань, що містяться в білеті, відсутня аргументація головних положень, допущено порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, а наведені приклади з текстів не відповідають теоретичним моментам курсу. У відповіді допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Крім того, таким балом може бути оцінений студент, який протягом семестру не виявляв відповідних знань з даного курсу, але на іспиті успішно відповів на поставлені теоретичні та практичні завдання.

Оцінка D (60 – 69 балів) або „задовільно” виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань, поверхово аргументує положення відповіді, у викладі допускає композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу, не

ілюструє теоретичні положення прикладами з художніх текстів. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання.

Оцінка E (50 – 59 балів) або „задовільно” виставляється за відповідь, яка містить неповне за сумою виявлених знань висвітлення усіх запитань або за незнання окремого питання із загальної кількості поставлених. У викладі студента допущені композиційні диспропорції, порушення логіки й послідовності викладу матеріалу. Студент не може відтворити основні теоретичні положення, але наводить окремі приклади з художніх текстів. Мова відповіді рясніє помилками, наявне неправильне слово- й терміновживання, немає розуміння окремих літературознавчих термінів.

Оцінка FX (35 – 49 балів) або „незадовільно” виставляється у разі, коли студентом упродовж навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання іспиту. У випадку, якщо студент допущений, але його відповідь на іспиті містить неправильне висвітлення заданих питань, помилкову аргументацію, допускаються помилкові умовиводи, неправильне посилення на факти та їхнє витлумачення, мова близька до суржику, він також може бути оцінений незадовільно.

Оцінка F (1 – 34 бали) або „незадовільно” виставляється у разі, коли студентом протягом навчального семестру набрано недостатню кількість балів за змістові модулі, він не може бути допущеним до складання іспиту. У випадку, якщо студент допущений, але відповісти на поставлені запитання на іспиті він не може або відповідає неправильно, а також не може дати відповідь на жодне із поставлених додаткових запитань, така відповідь оцінюється незадовільно.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Відмінно	A	Відмінно
80-89		B	Дуже добре
70-79		C	Добре
60-69	Задовільно	D	Задовільно
50-59		E	Достатньо
35-49	Незадовільно	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34		F	незадовільно з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю навчальних досягнень студентів

1. Основні періоди розвитку давньої української літератури.
2. Які чинники вплинули на становлення української літератури?
3. Характерні риси літератури Київської Русі.

4. Роль християнства у формуванні ранньої літератури.
5. Види перекладної літератури раннього середньовіччя.
6. Основні джерела перекладної літератури (Біблія, житія, апокрифи).
7. Тематика й стиль перекладних агіографічних творів.
8. Значення «Ізборників» у культурі Київської Русі.
9. Оригінальна література Київської Русі: особливості змісту й форми.
10. Тематика та художні особливості «Повісті минулих літ».
11. Авторство і структура «Повісті минулих літ».
12. Розкрийте ідею та образну систему «Слова про закон і благодать» Іларіона.
13. Які риси жанру притаманні «Житію Феодосія Печерського»?
14. Що таке патерик, його структура й значення?
15. Тематика «Києво-Печерського патерика».
16. Літературні особливості «Слова о полку Ігоревім».
17. Порівняльна характеристика «Слова о полку Ігоревім» і літописних описів походу Ігоря.
18. Ідеї патріотизму в «Слові о полку Ігоревім».
19. Які жанри охоплює література національного відродження?
20. Тематика полемічної літератури XVI–XVII ст.
21. Основні представники полемічної прози, їхні твори.
22. Які ідеї обстоював Іван Вишенський у своїх посланнях?
23. Стильова й мовна специфіка творів І. Вишенського.
24. Роль братств і шкіл у розвитку української літератури.
25. Початки барокового віршування в Україні.
26. Барокова поезія XVII ст.: тематика й образність.
27. Іван Величковський як представник барокової поезії.
28. Творчість Климентія Зіновіїва: особливості стилю.
29. Тематика драматургії доби бароко.
30. Театральна культура XVII – початку XVIII ст.
31. Види драми в українській літературі барокової доби.
32. Проза бароко: тематика, жанри, представники.
33. Феофан Прокопович: літературна й філософська спадщина.
34. Сатиричні й панегіричні жанри XVIII ст.
35. Особливості віршування доби пізнього бароко.
36. Григорій Сковорода як філософ і письменник.
37. Основні ідеї байок Г. Сковороди.
38. Які жанри використовував Г. Сковорода у своїй творчості?
39. Афористичність і символізм у творах Сковороди.
40. Значення давньої української літератури для розвитку нової літературної традиції.

**Перелік питань для підсумкового контролю
навчальних досягнень студентів**

1. Періодизація давньої української літератури.

2. Які чинники вплинули на розвиток літератури Київської Русі?
3. Основні жанри перекладної літератури доби раннього християнства.
4. Яке значення мала Біблія у формуванні середньовічної культури?
5. Тематика апокрифічної літератури, її роль у культурі.
6. Зміст і значення «Ізборників» Святослава (1073, 1076).
7. Особливості перекладу й адаптації візантійських творів у Київській Русі.
8. Роль монастирів у поширенні книжності.
9. Основні теми оригінальної літератури Київської Русі.
10. Структура й історичне значення «Повісті минулих літ».
11. Образ Русі у «Повісті минулих літ».
12. Іларіон і його «Слово про закон і благодать»: тематика, ідеї, стиль.
13. «Житіє Феодосія Печерського» як зразок агіографії.
14. Композиція «Києво-Печерського патерика», провідні образи.
15. Характеристика риторики та стилістики патериків.
16. Ідея єдності й патріотизму в «Слові о полку Ігоревім».
17. Образи князів та природи у «Слові о полку Ігоревім».
18. Які особливості поезики притаманні «Слову о полку Ігоревім»?
19. Порівняння «Слова о полку Ігоревім» із літописним оповіданням про похід Ігоря.
20. Роль перекладної літератури у формуванні морально-етичних цінностей.
21. Вплив усної народної творчості на літературу Київської Русі.
22. Які ознаки мають твори доби національного відродження (XVI ст.)?
23. Роль братств у розвитку літератури.
24. Тематика полемічної прози кінця XVI – початку XVII ст.
25. Основні представники полемічної літератури.
26. Які проблеми порушує Іван Вишенський у своїх творах?
27. Стиль і мовні особливості творів Івана Вишенського.
28. Вплив полеміки на становлення літературної мови.
29. Початки барокового віршування в Україні.
30. Барокова образність і тематика в поезії XVII ст.
31. Іван Величковський: огляд творчості, ідейне спрямування.
32. Теми й жанри у творчості Климентія Зіновіїва.
33. Театр у братських школах: структура, репертуар.
34. Тематика шкільної драми доби бароко.
35. Барокова проза: жанрове розмаїття, тематичне спрямування.
36. Прозові збірки доби бароко, їх особливості.
37. Феофан Прокопович: жанри, стилістика, значення творчості.
38. Сатира і панегірик як жанри пізнього бароко.
39. Види віршів XVIII ст., тематика, особливості.
40. Основні теми й образи у творчості Григорія Сковороди.
41. Жанри, в яких творив Сковорода: характеристика.
42. Філософські ідеї у байках Г. Сковороди.
43. Художні засоби й афористика в творчості Сковороди.
44. Які теми були провідними у драматургії XVIII ст.?
45. Пограниччя бароко і класицизму в літературі XVIII ст.
46. Роль друкованої книги у поширенні літературних ідей.
47. Вплив латиномовної літератури на українську барокову прозу.

48. Морально-філософська тематика в творах пізнього бароко.
49. Внесок давньої літератури у формування національної ідентичності.
50. Значення давньої літератури для сучасного літературознавства.

Відповідно до «Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» (протокол №16 від 25 листопада 2024 року) (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/poriadok-vyznannia-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yurii-fedkovycha-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-taabo-informalnoi-osvity/>) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та/ або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

Рекомендована література

Основна

1. Антофійчук В. Давня українська література. Епоха Середньовіччя. Методичні рекомендації до вивчення курсу. Чернівці: ЧНУ, 2003. 52 с.
2. Антофійчук В. Давня українська література і Біблія: жанри, образи, ідеї. Чернівці: Родовід, 2017. 248 с.
3. Антофійчук В. Золото свободи Григорія Сковороди / Поліфонія сковородинівських дискурсів: колективні монографія. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2024. С. 71 - 92.
4. Антофійчук В. Псалом як інтертекстуальний складник української середньовічної прози / Слово і церква як духовно-культурні домінанти української ідентичності: Збірник наукових праць. Тернопіль: Підручники і посібники, 2024. С. 184 - 193.
5. Білоус П. В. Історія української літератури XI – XVIII ст. К.: ВЦ "Академія", 2009. 424 с.
6. Білоус П. В., Білоус О. П. Українська література XI – XVIII ст.: Навч. посіб. Для самостійної роботи студента. К.: ВЦ "Академія", 2010. 360 с.
7. Золоте слово: Хрестоматія літератури України-Русі епохи Середньовіччя IX – XV століть: У 2 кн. / За редакцією В. Яременка; Упоряд. В. Яременко, О. Сліпущко. К.: "Аконіт", 2002. Кн. 1. 784 с.; Кн. 2. 784 с.
8. Історія української літератури. У 12 т. Т.2. Давня література / Наук. ред.: Віра Сулима, Микола Сулима. К.: Наук. думка, 2014. 840 с.
9. Наливайко Д. С. Давня українська література. Хрестоматія. Київ: Либідь, 2002. 512 с.
10. Сковорода Г. Найкраще [Трактати. Діалоги. Байки]. Львів: Terra incognita, 2017. 320 с.
11. Слово багатоцінне: Хрестоматія української літератури, створеної різними мовами в епоху Ренесансу (друга половина XV – XVI) та в епоху Бароко (XVI – XVIII століття): У 4 кн. / Керівник проекту Василь Яременко; Упорядкування: Валерій Шевчук, Василь Яременко. К.: "Аконіт", 2006. Кн. 1. 800 с.; Кн. 2. 800 с.; Кн. 3. 800 с.; Кн. 4. 800 с.
12. Сулима М. І. Історія української літератури: Хрестоматія. Том 1: Давня література (X–XVIII ст.). Київ: Академія, 2002. 368 с.
13. Українська література XI – XVIII ст.: Хрестоматія / За ред. П. В. Білоуса. К.: ВЦ "Академія", 2011. 688 с.
14. Чопик Р. Сковорода . Сродність. *Сковорода Г. Найкраще*. Львів. 2017. С.6-11
15. Шевчук В. Муза Роксоланська: Українська література XVI – XVIII століть: У 2 кн. Книга перша: Ренесанс. Раннє бароко. К.: Либідь, 2004. 400 с.; Книга друга: Розвинене бароко. Пізнє бароко. К.: Либідь, 2005. 728 с.

Додаткова

1. Білоус П. Жанр "слова" в літературі Київської Русі. *Медієвістика*: Зб. наук. статей. Вип. 2. Одеса: Астропринт, 2000. С. 3 – 14.
2. Григорій Сковорода від А до Я / Тексти: Леонід Ушкалов. Графічне опрацювання :

Людмила Стецькович, Володимир Стецькович. Львів: Вид-во Старого Лева, 2019.

3. Ключек Г. Світ “Велесової книги”. К., 2001.

4. Левченко Н. Біблійна герменевтика в давній українській літературі. Монографія. Харків: Майдан, 2018. 388 с.

5. Савенко О. Апокрифічні конотації різдвяного сюжету// Слово і час . 2017. №12. С.43- 49.

6. Сковорода Г. Байки харківські / Переклад Назара Федорака. Графічне опрацювання

Романи Романишин, Андрія Лесіва. Львів: Terra incognita, 2019. 108 с

7. Сліпушко О. Софія Київська. Українська література Середньовіччя: доба Київської Русі (X – XIII століття). К.: “Аконіт”, 2002. 399 с.

8. Соболь В. О. З глибини віків. Вивчення давньої української літератури в школі: Посібник для вчителя. Кам’янець-Подільський, 2002. 212 с.

9. Степанишин Б. Давня українська література в школі. К.: Либідь, 2000. 504 с.

10. Чорноіваненко Є. Людина і світ в добу Середньовіччя: синкретична єдність. *Медієвістика*: Зб. наук. статей. Вип. 2. Одеса: Астропринт, 2000. С. 43 – 51.

11. Яременко В. Святий Кирило Турівський, “златословесний витія” // Золоте слово: Хрестоматія літератури України-Русі епохи Середньовіччя IX – XV століть: У 2 кн. Кн. 2. К.: “Аконіт”, 2002. С. 158 – 160.

Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України

<http://litopys.org.ua>

– пам’ятки давньої літератури (повні тексти), хрестоматії, дослідження.

2. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського

<https://www.nbuv.gov.ua>

– доступ до наукових публікацій, архівів, повнотекстових ресурсів.

3. Бібліотека української літератури (e-library.org.ua)

<http://e-library.org.ua>

– зібрання класичної української літератури, зокрема давньої.

4. Енциклопедія історії України (EIU)

<http://resource.history.org.ua>

– статті про авторів, жанри, історичні етапи літературного процесу.

5. Ізборник <http://litopys.org.ua>

6. EXLIBRIS – українська електронна бібліотека: <http://ukrlib.com>

7. Українська література: електронна бібліотека: <http://www.ukrlit.com.ua>

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» [https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-
chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf](https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf)

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» [https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-
zapobihannia-plahiatu_2024.pdf](https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf)